

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЬШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТАТАР ЯМАЛЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423753, Татар Ямалы авылы,
Ленин ур., 6 нчы йорт.
Тел/факс 5-75-19

СОВЕТ ТАТАРСКО-
ЯМАЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АКТАНЬШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
423753, село Татарские Ямалы,
ул. Ленина, дом 6.
Тел/факс 5-75-19

КАРАР

07.04.2020ел

РЕШЕНИЕ

№7

**Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл жирлегенең шәһәр
төзелеше проеклаштыруның жирле нормативлары турында**

Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл жирлеге башкарма комитеты Татар Ямалы авыл жирлегенең озак сроклы шәһәр төзелеше сәясәтен булдыру максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8 статьясындагы 1 пунктының 2 пунктчасы һәм 29.4 статьясы нигездә эшләнгән жирле нормативлары турында мәгълүматны тыңлаганнан соң, Татар Ямалы авыл жирлеге халкының тормыш-көнкүрешен уңай шартлар белән тәэмин итүгә һәм жирле эһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь исәп-хисап күрсәткечләрен һәм мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтөлү дәрәжәсен билгеләүгә юнәлдерелгән Татар Ямалы авыл жирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проеклаштыруның жирле нормативларын расларга (1 нче кушымта);
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында «Татар Ямалы авыл жирлеге» бүлегендә урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны уз өстемә алам.

Башлык:

Д.Ф.Валиев

Д.Ф.Валиев

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Татар Ямалы авыл җирлеге
Советы карарына
07.04.2020 ел № 7
кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАР ЯМАЛЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ПРОЕКТЛАРЫ
ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ

ЭЧТӨЛЕК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектларының җирле нормативлары (алга таба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының норматив-хокукий актлары нигезендә эшләнә.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр «Техник җайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә, Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән җайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының Татар Ямалы авыл җирлеге территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектлары өчен мәҗбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектларының җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл җирлеге халкының җирле эһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешенә минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләрен; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

1.6. Авыл җирлеге халкының тәэмин ителешенә минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган җирле эһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу; авыл җирлекләре чикләрендә җирле эһәмияттәге автомобиль юллары, җирле эһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелешен үстерүгә дәүләт ярдәме турында;

мәдәният, массакуләм ял, ял;

мәгълүматлаштыру һәм элементә;

физик култура һәм массакуләм спорт;

көнкуреш калдыкларын жыю һәм чыгару;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар үз эченә түбәндәге өлешләренә ала:

төп өлеш (авыл җирлеге халкының җирле эһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешенә минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре);

нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар;

нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

авыл җирлеге халкының җирле эһәмияттәге объектларга булган ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкьдимнәр;

авыл җирлегенең кыскача характеристикасы.

2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Татар Ямалы авыл җирлегенең территориаль планлаштыру документларын, Татар Ямалы авыл җирлеге территорияләренә карата эшләнелә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләү, килештерү, раслау һәм

тормышка ашыру вакытында әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтөлешен тикшереп торы һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, авыл жирлеге халкының минималь тәэмин ителүчәнлеге дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь үтемле булу дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре үтәлү өчен мәжбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелә торган документларны юкка чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә гамәлдән чыгарылганнарға алмашка кертелә торган нормалар белән җитәкчелек итәргә кирәк.

3. ТАТАР ЯМАЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлегенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, җирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Характеристика
1	Авыл җирлеге территориясенә муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Татар Ямалы авыл җирлеге Актаныш муниципаль районының көнбатыш өлешендә, Татарстан Республикасының көнчыгыш өлешендә урнашкан. 1 битнең график өлешен карагыз
2	Авыл җирлеге чикләрендәге территориянең гомуми мәйданы, га	2282
3	Авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар исемлеге	Татар Ямалы авылы Буаз-Күл авылы Бүләк авылы
	2019 елның 1 гыйнварына даими халык саны	
	Барлыгы, кеше	662
4	шул исәптән, торак пунктлар, кеше: Татар Ямалы авылы	317
	Буаз-Күл авылы	236
	Бүләк авылы	109
5	Халык тыгызлыгы 01.01.2020 ел, кеше/кв. км	29,0
	Халыкның яшь структурасы 01.01.2020 ел.	
6	хезмәткә сәләтле яшьтән яшьрәк халык, кеше.	76

	хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар 16 - 59 яшь, хатын-кызлар 16 - 54 яшь), кеше.	352
	эш яшеннән өлкәнрәк халык, кеше	2432
	Авыл җирлегенең торак фонды 01.01.2020 ел.	
7	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	16,33
	шул исәптән торак пунктлар буенча, мең кв. метр торак мәйданы:	
	Татар Ямалы авылы	7,46
	Буаз-Күл авылы	5,88
	Бүләк авылы	2,99
8	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәжәсе, кв.м / кеше.	25,0
	Авыл җирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
9	климат районы (климатик районлаштыру картасы нигезендә, төзелеш өчен)	II B
	сейсмик куркынычлылык дәрәжәсе (балл)	6
	табигать-климат шартларына гомуми бәя	уңайлы

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Авыл җирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.1.1. Торак пунктларны төзүнең инженерлык җиһазлары системаларын билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган авыл җирлеген территорияль планлаштыру документлары һәм су белән тәэмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары нигезендә проектлаштырырга кирәк. Өлеге тармак схемаларында технологиянең, куәтнең, инженерлык челтәрләре күләменең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә, схеманы тормышка ашыру чираты буенча тәкдимнәр бирелергә тиеш.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Электр белән тээмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле көчәнешләрдәге электр челтәрләре	Торак һәм жәмәгать биналарының электр энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше; Торак урамнарның 100 процент яктыртылышы	билгеләнми
2	Жылылык белән тээмин итү системасы объектлары, шул исәптән: үзәкләштерелгән: котельныйлар, жылылык электростанцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән: автоном һәм индивидуаль котельныйлар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның жылылык энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми
3	Үзәкләштерелгән газ белән тээмин итү системасы объектлары: газ бүлү һәм газ тугыру станцияләре һәм пунктлары, газ жайга салу пунктлары, газ бүлү челтәрләре	Торак биналарны газ белән тээмин итү 100%	билгеләнми
4	Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектлары: су белән тээмин итү чыганакалары, су алу корылмалары, су саклау өчен савытлар, суүткәргечләр	Торак һәм ижтимагый биналарны су белән тээмин итү 100%	билгеләнми

5	<p>Су бүлү системасы объектлары * шул исәптөн: үзөклөштөрөлгөн: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбалары; үзөклөштөрөлмөгөн: локаль чистарту корылмалары, су агызу станцияләре, канализация торбалары</p>	<p>Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент тәэмин ителеше</p>	билгеләнми
---	---	--	------------

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналарга һәм корылмаларга да барып җитергә тиеш.

4.2.2. Авыл җирлегә халкы өчен жәмәгать транспорты тукталышларының территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләрен 3 нче таблица нигезендә кабул итергә кирәк. Авыл җирлегә халкының әлеге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

3 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (метрлар)
1	Тукталыш пунктлары	500

4.3. Авыл җирлегә халкының социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итергә кирәк.

4 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (кв.м / кеше)		Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
		2020 ел	2026 ел	

1	Авыл торак пунктларында торак биналар	25,4	29,21	билгеләнми
---	---------------------------------------	------	-------	------------

Искәрмә.
Киләчәктә исәп-хисап күрсәткечләре 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарының гомуми мәйданы белән тәэмин ителешнең факттагы минималь дәрәжәсен исәпкә алып корректлана.

4.4. Авыл җирлеге халкының ял итү, массакүләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итергә кирәк.

5 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Клуб учреждениеләре халык саны булган торак пунктлар өчен: 0,2 – 1 мең кеше. 1 – 3 мең кеше. 3-5 мең кеше.	300 урын 300-230 урын 230-190 урын	билгеләнми
2	Халык саны булган авыл җирлекләре өчен авыл китапханәсе:		
	1 – 3 мең кеше.	6-7,5 мең саклау берәмлеге; 5-6 урын-1000 кешегә.	билгеләнми
	3-5 мең кеше.	5-6 мең саклау берәмлеге; 4-5 урын-1000 кеше.	

Искәрмә.

- Зур торак пунктлар өчен азрак исәп-хисап күрсәткечен алырга кирәк.
- Халык саны 1,5 меңнән артык кеше булган авыл торак пунктлары (район үзәкләре һәм үзәкләре) өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә, 30 минутлык җәяүлеләр йери алырлык зонада урнашкан башка торак пунктлардан килгән халыкны өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк.
- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 елдагы 42 номерлы карары нигезендә, 2019 елга кадәр клуб учреждениеләре һәм китапханә хезмәтләре белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсе гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.

4.5. Авыл җирлеге халкының физик культура һәм массакуләм спорт объектлары белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 нчы таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Спорт заллары	1000 кешегә идән майданы 350 кв. метр.	билгеләнми
2	Яссы спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

4.6. Авыл җирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләп чыгару күрсәткечләре;

4.6.1. Авыл җирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Почта элементәсе бүлгә	төзелеш объектлары авыл җирлеге	1

4.6.2. Авыл җирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлеге территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авыл җирлеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнер майданчыкларының территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы (яшәу урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт

мәйданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ераклык) буенча исәп-хисап күрсәткечен 100 метр күләмендә кабул итәргә кирәк.

4.8. Авыл җирлеге халкын тәзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.8.1. Авыл җирлеге халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. метр / кеше)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр	12	билгеләнми

Искәрмә.
Урманнар тирә-юнендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында, гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең мәйданы 20% тан да ким булмаса тиеш.

4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәтләре күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нчы таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (1 мең кеше /га)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән тәэмин ителеш дәрәжәсе жиңел автомобильләрнең даими саклау урыннарының гомуми саныннан 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган), шул исәптән инвалидларның кресло-коляска автомобильләре өчен махсус урыннарның 5% ына тигез булырга тиеш.

Инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсен учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жиңел автомобильләргә кыска вакытлы саклау өчен ачык майданчыларда 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӨҖӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Торак һәм жәмәгать биналарының электр жайланмаларын проектлау һәм монтажлау» СП 31-110-2003 таләпләренә туры китереп билгеләнә торган электр чыганаclarына электр нагрузкасы күрсәткечләре (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААЖнең техник сәясәте турындагы 2006 елның 2 июнәдәге Нигезләмә (2 бүлек) нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Алдан исәп-хисаплар ясау өчен торак пунктлар территорияләренә чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенә эреләнгән күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нчы таблица

Халык саны (мең кеше)	Торак пункт		
	табигый газда плитәләр белән (кВт/кеше)		
	тулаем алганда, торак пункт буенча	шул исәптән:	
үзәк		микрорайоннар /төзелеш кварталлары	
кимендә 3	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәгә төшенчәсә астында төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләренән йөкләмәләр исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:

табигый газда плиталы торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәгә территориясендә зур өһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнәшен сайлау, перспективалы электр йөкләнәшләренә үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренә перспективалы үсешә схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләренә киеренкеләгә исәп-хисап чоры һәм энергия системасында көчәнәшләр системасы чикләрендә аларны үстерү концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәэмин итү системасының көчәнәше, энергия трансформациясә баскычларының иң аз санын исәпкә алып, сайлап алынырга тиеш. Якын арада 35-110/10 кВ көчәнәшләр системасы иң максатка ярашлы булып тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм 2006 елның 2 июнәдәге «ФСК ЕЭС» ААЖнең техник сәясәте турындагы Нигезләмәнең 2 бүлөгә таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм торак төзелешә территориясендә урнашкан кабельләргә һава электр линияләре күчү пунктлары ябык типтагы проектларга тәкъдим ителә.

5.1.2. Яңа жылылык белән тээмин итү системаларын проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тээмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тээмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Жылылык белән тээмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, «Жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 "Туры килү-килмәүне бәяләү" күчемсез милек объектларына экологик таләпләр (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тээмин итү чыганаclarын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, жылылык йөкләнеше үзәкләрендә урнаштырырга киңеш ителә.

Жылылык белән тээмин итү чыганаclarын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәп-хисаплар белән нигезләнергә тиеш.

Трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын «Жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (9 бүлек), СП 42.13330.2011 СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89* таләпләренә туры китереп карарга кирәк. «Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тээмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү СНИП 42-01-2002 «Газ бүлү системалары», ПБ 12-529-03 «Газ бүлү һәм газ куллану системалары иминлеге кагыйдәләре» таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тээмин итү һәм газлаштыруның Генераль схемасы нигезендә, торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 күб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тутыру пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, жилле яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм жайга салу өчен газ жайга салу (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газ көйләү пункты район үзәгендә, районның йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якин итеп урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым урнашкан газ көйләү пунктларын биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ басымы булганда, газ көйләү пунктына 0,6 МПа – 10 метрга кадәр;

газ басымы булганда, газ көйләү пунктына 0,6 – 1,2 МПа – 15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тээмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тээмин итү чыганаclarын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру СП 30.13330.2012 таләпләренә туры китереп эшләнергә тиеш: СНИП 2.04.01-85* «Биналарның эчке суүткәргечләре һәм канализациясе», СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.02-84* «Су белән тээмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчәргә яраклы су белән тээмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су белән тээмин итү системаларының куркынычсызлыгын тээмин итүгә гигиеник таләпләр», СанПин 2.1.4.1175-02 «Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганаclarны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* «Үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тээмин итү чыганаclarы. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре», СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәргә яраклы су белән тээмин итү чыганаclarын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары»

Халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжлары өчен тәүлегенә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллану күрсәткечен бер кешегә 200 литр күләмендә кабул итәргә кирәк (эчке суүткәргеч һәм канализация белән тээмин ителгән биналар, ванналар һәм жирле су жылыткычлар белән).

Су алу корылмаларының тибын һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су челтэрлэрен божра белэн проектларга кирек. Суүткөргөчлөрнең тупик сызыкларын куллану рөхсәт ителә:

авария вакытында су белэн тәэмин итүдә өзеклек булган очракта житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;

торбаларның диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-эчөргә яраклы ихтыяжларына су бирү өчен;

янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга су бирү өчен, линиянең озынлыгы 200 метрдан да артык түгел.

Бина һәм корылмаларның эчке суүткөргөч челтэрлэре белэн тышкы су челтэрлэрен божралау рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлауны СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.01-85* "Эчке суүткөргөч һәм биналарны канализацияләү», СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтэрлэр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

Көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача су белэн тәэмин итү, территориягә су сибүгә һәм яшел үсентеләргә су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек су куллануга тигез дәрәжәдә кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшлөгөндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеклеклек уртача (бер елга) су бүлүнә 1 кешегә 150 л/тәүлегенә кабул итү рөхсәт ителә.

Агынты суларның чистарту корылмалары майданчыгын жылы чорда жыллар өчен, су агымы буенча түбәнрәк булган торак пунктның торак төзелешенә карата юнәлеш жыллар өчен аерым яктан урнаштырырга кирек.

5.2. Авыл жирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында, әлеге объектларны урнаштыру буенча норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтэренең үткөрүчәнлек мөмкинлеге автомобильләштерү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә.

2025 елга кадәр исәпләнгән вакытка авыл торак пунктлары өчен 1000 кешегә 440 автомобиль кабул итәргә кирек.

5.2.2. Магистраль урамнарда һәм жайга салына торган хәрәкәт юлларында урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә 200-300 метр интервалы булган юл йөрү өлеше (жир өсте) белән бер дәрәжәдә жәяүлеләр кичү юлларын күздә тотарга кирек.

5.2.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасындагы ераклыкны – 400 – 600 метр, жәмәгать үзеге-урта, һәм зур авыл торак пунктлары чикләрендә 300 метр кабул итәргә киңеш ителә.

5.2.4. Торак пунктлар һәм жирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проектлауны СП 42.13330.2011 СНИП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе таләпләренә туры китереп башкарырга кирек. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, кушымталар И, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вазгыятьне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелешенең характерына туры китереп, 11 таблицада китерелгән төзелеш төрләре бүлеп бирелә.

11 нче таблица

№ т/б	Торак төзелеше тибы	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеше	биекlege 3 катка кадәр булган индивидуаль усадыба төзелеше; 3 катка кадәр биеклектәге блокланган торак йортлар төзү; биекlege 4 катка кадәр булган күпфатирлы торак йортлар төзү;
2	Урта катлы торак төзелеше	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелешенең төрләрен бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү авыл жирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

5.3.3. Торак пунктларны төзүнең норматив параметрлары 7 нче бүлекнең 42.13330.2011 СНИП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция таләбе буенча билгеләнә. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

5.4. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакуләм ял, ял, физик культура һәм массакуләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.4.1. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакуләм ял, ял, физик культура һәм массакуләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүне халыкның төрле социаль-демографик төркемнәренә булган ихтыяжларын канәгатьләндерү зарурилыгы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

5.4.2. Әлеге объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары чөлтәре белән үзара бәйләнешне исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.4.3. Мәдәният, массакуләм ял, ял, физик культура һәм массакуләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре күләмен проектлау биремә нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакуләм спорт объектларын белем бирү мәктәпләренең һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары белән бергә алып бару рөхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булган ябык эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемент чөлтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре мәйданын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

12 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Участок мәйданы
1	Почта элементәсе бүлеге	700-1200 кв. метр
2	Автомат телефон станциясе	0,25 га
3	Тармаклы автомат телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40-100 кв. метр

5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1-0,15 га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05-0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50-70 кв. метр
8	Кабельле телевидениенең техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын, зарарлы, коррозияле-актив, күңелсез исле матдәләре һәм тузаннары бүлеп бирү чыганагы булган күрше предприятиеләргә яки технологик процесслы объектларга карата, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә урнаштыру зарур.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру «Элемтә линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары» СН 461-74 таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.

5.6. Авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер майданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыклар жыелу нормасыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. 13 нче таблицада китерелгән шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. Жыелган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап санын даими (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

13 нче таблица

Көнкүреш калдыклары төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны	
	кг	литр
Каты: су, канализация, үзәк жылылык һәм газ белән тәэмин ителгән торак биналардан; башка торак биналардан	190-225	900-1000
	300-450	1100-2000
Ижтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны	280-300	1400-1500
Пычрак су чокырыннан сыек (канализация булмаганда)	—	2000-3500

5.6.3. Контейнер майданчыкларын торак йортлардан, балалар, дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан һәм халык ял итә торган урыннардан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер майданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Үзөклөштөрөлгөн ташландык суларны агызу системасы белен тээмин ителмөгөн торак йорт территориясендө сыек көнкүрөш калдыктарын жыю өчен ишегалды юынтыларын күздө тотарга кирек.

5.7. Авыл жирлеге халкының төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пункт төзелеше чикләрендә төрлө билгелөнөштөгө яшеллөндөрөлгөн территорияләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясенә яшеллөндөрөлгөн булуы) 55% тан да ким булмаска тиеш.

Төрлө билгелөнөштөгө яшеллөндөрөлгөн территорияләр астында гомуми һәм чикләнгән территорияләрне, агач һәм куак үсентеләрен, торак пунктлар территорияләрендә урманнарны аңларга кирек.

5.7.2. Торак пункттагы яшел үсентеләрне, аның планлаштыру структурасын һәм жирле шартларын исәпкә алып, бердәм система рәвешендә карарга кирек.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклауны һәм куллануны күздө тотарга кирек.

5.7.3. Гомуми файдаланудагы яшеллөндөрү объектлары майданнарын түбәндөгө күләмдә алырга кирек:

парклар-10 гектардан да ким түгел;

бакчалар-кимендә 3 га;

скверлар-0,5 га.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү объектларын урнаштыру принциптары, объектларның параметрларын, СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе нигезендә, кабул итәргә кирек. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.8.1. Бу бүлектә мәрхүмнең мәетен яки жәсәдләрен бирү юлы белән жирлөү юлы белән традицион күмелгән зиратларны урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр китерелә.

5.8.2. Зират өчен жир участогы күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халык санының перспективалы үсешен, үлем коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, жир участогы нормасын исәпкә алырга кирек.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата жилле яктан урнаштырырга кирек.

5.8.5. Яңа жирлөү урыннары булдыру, гамәлдәге жирлөү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтлөндөрү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирек.

5.8.7. Зират өчен бирелгән участок түбәндөгө таләпләргә туры килергә тиеш:

торак пункттан, ачык сулыклардан һәм су агымнарыннан капма-каршы якка авышлык булырга;

су басу зонасыннан читтә урнашкан;

грунт суларының максималь торышы булган жир өслегеннән 2,5 метрдан да ким булмаган грунт суларының торышы дәрәжәсенә ия булу;

коры, пористый туфракка (комлы) 1,5 метр тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк, туфракның дымлылыгы 6-18% чикләрендә.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл чөлтөрөн, су сибү системасын, шахталар коеларын, тышкы яктылыкны күздө тотарга кирек.

5.8.9. Жирлөү участкаларының күләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирек.

14 нче таблица

Бер дәрәжәдә бер урында жирлөү саны	Жирлөү участогы күләме	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы 1 метр
1	1,0	2,0

2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

5. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукий актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде:

Россия Федерациясенә шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

"Җирләү һәм җирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон;

"Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында" 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

"2014 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләре белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында" 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән);

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.02-84 * «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 35-01-2001 "Биналар һәм корылмаларның аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен үтемләгә»;

СанПин 42-128-4690-88 «Торак урыннар территорияләрен карап тоту буенча санитар кагыйдәләр»;

СанПин 2.1.1279-03 «Зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру һәм карап тотуга гигиеник таләпләр»;

№ 11-01-2002 «Россия Федерациясендә зиратларны карап тоту һәм җирләүтәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 27 декабрь, 1071 нче карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары;

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының шәһәр төзелеше проектлаштыруның җирле нормативлары.

6.3. Нормативларны әзерләгәндә исәпкә алынды:

авыл җирлегенә административ-территориаль бүленеше;

авыл җирлегенә социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;

табигать-климат шартлары;

Актаныш муниципаль районы Татар Ямалы авыл җирлегенә социаль-икътисады үсеш программалары;

авыл җирлегенә социаль-икътисады үсеше фаразы;

җирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре;

6.4. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлегә, алар өчен нормативларның төп өлешендә авыл җирлегә халкының тәэмин ителешенә минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл җирлегә халкы өчен максималь рәхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләр, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник йөкләмә белән билгеләнгән.